

Tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác cán bộ và cán bộ dân vận

NGUYỄN KIM THANH*

Nói về tầm quan trọng của công tác cán bộ, Chủ tịch Hồ Chí Minh xác định: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc⁽¹⁾”; vì vậy, Người luôn đặt ra những yêu cầu rất cao không chỉ đối với đội ngũ cán bộ, công chức Nhà nước mà còn đối với đội ngũ cán bộ cách mạng nói chung. Người đòi hỏi mỗi cán bộ, công chức trong các cơ quan Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội đều phải được đào tạo và thông qua thi tuyển, đồng thời đòi hỏi những cán bộ đó dù ở cương vị nào cũng phải là những người vừa có đức, vừa có tài, trong đó đức là “cái gốc”. Người viết: “Cán bộ Đảng cũng như cán bộ chính quyền, ngay cả Bác là cán bộ cao nhất đều là đày tớ của nhân dân, phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân⁽²⁾”. Trong thực tiễn, Người đã cùng với Đảng và Nhà nước ta đào tạo được một đội ngũ cán bộ vừa “hồng”, vừa “chuyên” cho cách mạng. Người dạy: “Mỗi đảng viên, mỗi người cán bộ từ trên xuống dưới đều phải hiểu rằng: mình vào Đảng để làm đày tớ cho nhân dân... chứ không phải là “quan” của nhân dân⁽³⁾”. Mọi cán bộ của Đảng, của cơ quan Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội đều “là những người đem chính sách của Chính phủ, của Đoàn thể thi hành trong nhân dân. Nếu cán bộ dở thì chính sách hay cũng không thể thực hiện được⁽⁴⁾”. Đồng thời, đội ngũ cán bộ phải biết “hoà mình với quần chúng thành một khối, tin quần chúng, hiểu quần chúng, lắng nghe ý kiến của quần chúng. Do lời nói và việc làm, đảng viên, đoàn viên và cán bộ làm cho dân tin, dân phục và dân yêu, đoàn kết quần chúng chặt chẽ chung quanh Đảng...⁽⁵⁾”.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã không ngừng chăm lo đến việc đánh giá, nhận xét cán bộ, làm cơ sở cho việc cất nhắc đề bạt, bổ nhiệm cán bộ phù hợp với phẩm chất chính trị, đạo đức cách mạng và năng lực hành động của từng cán bộ, bảo đảm xây dựng được một đội ngũ cán bộ vừa hồng, vừa chuyên, thực sự luôn có tâm, có tầm và có uy tín; hết lòng, hết sức phục vụ Tổ quốc, phục vụ Đảng và phục vụ nhân dân. Người chỉ rõ: “Xem xét cán bộ, không chỉ xem ngoài mặt mà còn phải xem tính chất của họ. Không chỉ xem xét một việc, một lúc mà phải xem toàn cả lịch sử, toàn cả công việc của họ⁽⁶⁾”, và Người nhấn mạnh: “Ai mà hay khoe công việc, hay a dua, tìm việc nhỏ mà làm, trước mặt thì theo mệnh lệnh, sau lưng thì trái mệnh lệnh, hay công kích người khác, hay tự tăng bốc mình, những người như thế, tuy họ làm được việc, cũng không phải là cán bộ tốt. Ai cứ cấm đầu làm việc, không ham khoe khoang, ăn nói ngay thẳng, không che giấu khuyết điểm của mình, không ham việc dễ, tránh việc khó, bao giờ cũng kiên quyết làm theo mệnh lệnh của Đảng, vô luận hoàn cảnh thế nào, lòng họ cũng không thay đổi, những người như thế, dù công tác kém một chút cũng là cán bộ tốt⁽⁷⁾”. Xác định vị trí và vai trò của cán bộ là tiền vốn của đoàn thể - cái gốc của mọi công việc nên Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu người cán bộ mẫu mực phải có đức, có tài, lấy đức là chính, phải khắc phục mọi biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, xa rời quần chúng, hống hách kiểu quan cách mạng, quan liêu, tham nhũng, vô trách nhiệm dẫn đến chia rẽ, cục bộ địa phương và kết quả tất yếu là hỏng việc. Những tiêu chuẩn cụ thể của cán bộ Đảng, Nhà nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh là:

* Vụ trưởng Vụ Tổ chức - Cán bộ, Ban Dân vận TW

- Phải trung thành với Tổ quốc, với cách mạng, chế độ xã hội chủ nghĩa.

- Có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ giỏi.

- Phải có mối liên hệ mật thiết với mọi người xung quanh.

- Dám phụ trách, dám quyết đoán, dám chịu trách nhiệm, nhất là trong những tình huống khó khăn. Thất bại không hoang mang, tự ti. Thắng lợi không kiêu ngạo, tự mãn.

Trong bản Di chúc, Người cũng không quên dặn lại một điều tâm huyết: *"Mỗi đảng viên, cán bộ phải thực sự thấm thuần đạo đức cách mạng, thật sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, phải xứng đáng là người lãnh đạo, người đày tớ thật trung thành của nhân dân"*. Nói về người cán bộ, Người luôn dùng các từ *"đầy tớ", "công bộc của dân"*. Người cán bộ, không có phận sự nào khác ngoài phận sự phục vụ nhân dân, vì dân mà làm việc. Tư tưởng phục vụ nhân dân là tư tưởng cốt lõi trong đạo đức, nhân cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Với địa vị là công bộc của dân, Hồ Chí Minh luôn nhắc nhở người cán bộ, công chức: Chúng ta phải yêu dân, kính dân thì dân mới yêu ta, kính ta. Người kịch liệt lên án những cán bộ, công chức miệng thì nói dân chủ nhưng làm việc thì theo lối quan chủ, miệng thì nói phụng sự quần chúng nhưng họ lại làm trái ngược với lợi ích của quần chúng.

Nói về công tác cán bộ dân vận, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở: *"Khuyết điểm to ở nhiều nơi là xem khinh việc dân vận, cử ra một ban hoặc vài người, mà thường cử những cán bộ kém rồi bỏ mặc. Những cán bộ khác không trông nom, giúp đỡ, tự cho mình không có trách nhiệm dân vận. Đó là sai lầm rất to, rất có hại"* ⁽⁹⁾.

Đối với cán bộ dân vận, Người còn đặt ra những yêu cầu hết sức nghiêm ngặt. Đó là: *"Người phụ trách dân vận cần phải óc nghĩ, mắt trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm. Chứ không phải chỉ nói suông, chỉ ngồi viết mệnh lệnh. Họ phải thật thà nhúng tay vào việc"*. Đặt "óc nghĩ" lên hàng đầu, Bác Hồ muốn khẳng định công tác dân vận không chỉ là thao tác cụ thể, những công thức có sẵn mà phải đổi mới tư duy trong công tác vận

động quần chúng, làm việc thực sự với con người - một nghệ thuật tiếp cận, vận động con người, cho nên phải dày công tìm tòi, suy nghĩ phân tích chính xác tình hình nhân dân, vận dụng sáng tạo lý luận vào thực tiễn sinh động để vận động nhân dân thực hiện nhiệm vụ chính trị một cách có hiệu quả. "Mắt trông, tai nghe, chân đi" là yêu cầu sâu sát cơ sở, sát thực tế, đến với nhân dân để lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của nhân dân mà giúp nhân dân hiểu rõ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. "Miệng nói, tay làm" là phong cách quan trọng nhất của người cán bộ hiện nay, không được nói một đằng làm một nẻo mà phải "thật thà nhúng tay vào việc" từ trong cuộc sống sinh động của nhân dân và cộng đồng xã hội. Bác Hồ cũng rất nghiêm khắc phê phán "bệnh nói suông, chỉ ngồi viết mệnh lệnh", nói không đi đôi với làm của một số cán bộ ít đi cơ sở, thiếu sâu sát nhân dân. Bác yêu cầu cán bộ phải gương mẫu, cùng với nhân dân thực hành công việc.

Ngoài ra, trong nhiều bài viết, Người còn nhấn mạnh:

- Cán bộ, đảng viên phải tự mình làm gương cho quần chúng.

- Phải gần gũi quần chúng, kiên trì giải thích cho quần chúng hiểu rõ đường lối, chủ trương, chính sách. Người còn chỉ rõ: *"Muốn thực sự gần gũi quần chúng thì phải cùng ăn, cùng ở, cùng làm mới biết sinh hoạt của quần chúng thế nào, mới biết nguyện vọng của quần chúng thế nào"* ⁽⁹⁾.

- Cách tổ chức, cách làm việc cũng phải phù hợp với quần chúng: *"cách làm việc, cách tổ chức, nói chuyện, tuyên truyền, khẩu hiệu, viết báo, v.v. của chúng ta đều phải lấy câu này làm khuôn phép: Từ quần chúng mà ra, về sâu trong quần chúng"* ⁽¹⁰⁾. *"Cách tổ chức và cách làm việc nào không hợp với quần chúng thì ta phải có gan đề nghị lên cấp trên để bỏ đi hoặc sửa lại. Cách nào hợp với quần chúng, quần chúng cần, thì dù chưa có sẵn, ta phải đề nghị cấp trên mà đặt ra. Nếu cần thì cứ đặt ra, rồi báo cáo sau, miễn là được việc"* ⁽¹¹⁾.

(Xem tiếp trang 31)

toàn, bồi dưỡng, tập huấn nâng cao trình độ cho cơ quan và cán bộ dân vận các cấp; coi trọng công tác nghiên cứu, sơ tổng kết, xây dựng và nhân rộng mô hình, điển hình.

Thực hiện chức năng đội quân công tác, các đơn vị đã tham mưu, phối hợp với cấp ủy, chính quyền, ban ngành, đoàn thể địa phương tuyên truyền, vận động nhân dân chấp hành chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước; tham gia xây dựng cơ sở chính trị địa phương vững mạnh; phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, xóa đói giảm nghèo, nhất là nơi xung yếu, địa bàn chiến lược; là lực lượng xung kích, nòng cốt trong tham gia phòng, chống thiên tai, thảm họa, cứu hộ, cứu nạn; giúp nhân dân ở vùng sâu, vùng xa, vùng cao, vùng biên giới, hải đảo ổn định sản xuất, cải thiện đời sống; tăng cường củng cố khối đại đoàn kết toàn dân, đoàn kết quân dân; củng cố quốc phòng-an ninh, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận chiến tranh nhân dân; tham gia giải quyết các vụ việc phức tạp, các điểm nóng ở địa phương, giữ vững ổn định chính trị, trật tự an toàn địa bàn... Công tác dân vận của quân đội đã phát huy truyền thống công tác dân vận của Đảng; kế thừa và phát huy kinh nghiệm công tác dân vận của các thế hệ cán bộ, chiến sĩ đi trước, góp phần tô thắm thêm truyền thống vẻ vang của quân đội "Từ nhân dân mà ra, vì nhân dân mà chiến đấu", phát huy truyền thống, bản chất tốt đẹp của Bộ đội Cụ Hồ, để lại trong nhân dân những tình cảm tốt đẹp, tin tưởng, yêu mến.

Với những thành tích xuất sắc trong các cuộc kháng chiến, trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN, Cục Dân vận và 3 cán bộ của Cục đã vinh dự được phong tặng, truy tặng danh hiệu Anh hùng LLVT Nhân dân, cùng nhiều danh hiệu cao quý khác.

Kỷ niệm 65 năm ngày truyền thống, cán bộ, chiến sĩ Cục Dân vận nguyện tiếp tục phát huy truyền thống vẻ vang "Trung thành, sáng tạo, nhân nghĩa, đoàn kết, hiệp đồng, hy sinh, chiến thắng", đổi mới phương pháp, tác phong công tác, tích cực xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao, xứng đáng là cơ quan tham mưu chiến lược toàn quân về công tác dân vận của quân đội. ■

Tư tưởng...

(Tiếp theo trang 23)

- Người cán bộ dân vận cần có những phẩm chất: phải có lòng say mê với công tác quần chúng, toàn tâm toàn ý, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân; biết hoà mình vào cuộc sống của quần chúng nhân dân, hiểu được tâm tư, nguyện vọng của họ, sâu sát thực tế, nói đi đôi với làm.

- Người cán bộ dân vận có tính nhạy cảm, biết quan sát, quan tâm tới quần chúng nhân dân. Trong giao tiếp và công việc thể hiện tính đúng mực, dân chủ, biết lắng nghe ý kiến của quần chúng, công tâm khi nhìn nhận đánh giá về thành tích của người khác, cũng như thiếu sót khuyết điểm trong quá trình thực hiện nhiệm vụ được giao.

Việc "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh" đang được triển khai sâu rộng trong toàn Đảng, toàn dân; là cán bộ dân vận, khi nghiên cứu về tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác cán bộ và cán bộ dân vận, chúng ta càng thấy tư tưởng Hồ Chí Minh là sự kết tinh những tinh hoa tư tưởng, văn hoá của dân tộc và nhân loại; chúng ta càng phải ra sức phấn đấu, rèn luyện để trở thành người cán bộ dân vận như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ dạy. ■

1. Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995.t.5, tr 269.
2. Hồ Chí Minh: *Sđd*, 1996, t 8, tr 513.
3. Hồ Chí Minh: *Sđd*, 1996, t 12, tr 222.
4. Hồ Chí Minh: *Sđd*, 1996, t 5, tr 5.
5. Hồ Chí Minh: *Sđd*, 1996, t 9, tr 290.
6. Hồ Chí Minh: *Sđd*, 2000, t 5, tr 278.
7. Hồ Chí Minh: *Sđd*, 2000, t 5, tr 278.
8. Hồ Chí Minh: *Sđd*, 2000, t 5, tr 698-700.
9. Hồ Chí Minh: *Về quan điểm của quần chúng*, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1997, tr.104.
10. Hồ Chí Minh: *Sđd*, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1997, tr.39.
11. Hồ Chí Minh: *Sđd*, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1997, *Sđd*, tr.37.